# A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2009. március 26.*

A C-113/07. P. sz. ügyben,

a Bíróság alapokmányának 56. cikke alapján 2007. február 23-án benyújtott fellebbezés tárgyában,

a **Selex Sistemi Integrati SpA** (székhelye: Róma [Olaszország], képviselik: F. Sciaudone, R. Sciaudone és D. Fioretti avvocati)

fellebbezőnek,

a többi fél az eljárásban:

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: V. Di Bucci és F. Amato, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes az elsőfokú eljárásban,

* Az eljárás nyelve: olasz.

az **Európai Szervezet a Légi Közlekedés Biztonságáért (Eurocontrol)** (képviselik: F. Montag és T. Wessely Rechtsanwälte)

beavatkozó az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: C. W. A. Timmermans tanácselnök, K. Schiemann, P. Kūris (előadó), L. Bay Larsen és C. Toader bírák,

főtanácsnok: V. Trstenjak,
hivatalvezető: L. Hewlett főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2008. május 8-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2008. július 3-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

## Ítéletet

1 Fellebbezésével a SELEX Sistemi Integrati SpA (a továbbiakban: Selex) az Európai Közösségek Elsőfokú Bírósága T-155/04. sz., Selex Sistemi Integrati kontra Bizottság ügyben 2006. december 12-én hozott ítéletének (EBHT 2006., II-4797. o., a továbbiakban: megtámadott ítélet) hatályon kívül helyezését kéri, amelyben az Elsőfokú Bíróság elutasította az Európai Közösségek Bizottsága 2004. február 12-i azon határozatának megsemmisítése vagy megváltoztatása iránti kérelmet, amely elutasította a fellebbező által az EK-Szerződés versenyjogi rendelkezéseinek az Európai Szervezet a Légi Közlekedés Biztonságáért (Eurocontrol) általi állítólagos megsértése miatt benyújtott panaszt (a továbbiakban: vitatott határozat).

## I – A jogvita előzményei

2 A SELEX 1961 óta tevékenykedik a légiforgalom-irányítási rendszerek ágazatában. 1997. október 28-án panaszt nyújtott be a Bizottsághoz a Szerződés [81.] és [82.] cikkének végrehajtásáról szóló első, 1962. február 6-i 17. tanácsi rendelet (HL 1962. 13., 204. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 3. o.) 3. cikkének (2) bekezdése alapján, amely panaszban erőfölénnyel való visszaélésre és versenytorzításokra hívta fel a figyelmet, amelyekért szerinte az Eurocontrol a felelős.

3 Az említett panaszban előadták, hogy az Eurocontrol által a légiforgalom-irányítás területén való alkalmazásra szánt új rendszerek és berendezések prototípusainak fejlesztésére és beszerzésére kötött szerződésekkel kapcsolatos szellemi tulajdonjogok rendszere *de facto* monopóliumokhoz vezet azon rendszerek gyártásában, amelyek ezután e szervezet általi szabványosítás tárgyát képezik. Kifejtették, hogy ez a helyzet annál is súlyosabb, mivel az Eurocontrol e prototípusok beszerzése keretében nem tartja tiszteletben az átláthatóság, a nyitottság és a hátrányos megkülönböztetés

tilalmának elvét. Ezenkívül a panaszban kifejtették, hogy az Eurocontrol által folytatott, a nemzeti hatóságoknak – azok kérelmére – történő segítségnyújtással kapcsolatos tevékenységekből adódóan a prototípusokat szállító vállalkozások a versenytársaikhoz képest különösen előnyös helyzetben vannak a nemzeti hatóságok által a berendezések beszerzésére kiírt közbeszerzési eljárásokban.

4 A vitatott határozatban a Bizottság elutasította a panaszt. Miután úgy ítélte meg, hogy a közösségi versenyszabályok főszabály szerint alkalmazandók a nemzetközi szervezetekre is, feltéve hogy az érintett tevékenységek gazdasági tevékenységnek minősíthetők, először is megállapította, hogy a panasz tárgyát képező tevékenységek nem ilyen jellegűek, ily módon az Eurocontrol nem minősíthető az EK 82. cikk értelmében vett vállalkozásnak, és hogy e tevékenységek semmiképpen nem ellentétesek e cikk rendelkezéseivel. Ezután kifejtette, hogy az Eurocontrol által folytatott szabályozási, szabványosítási és engedélyezési tevékenységek nem jelentenek „vállalkozási tevékenységet", továbbá hogy e szervezetnek a prototípusok beszerzésével és a szellemi tulajdonjogok kezelésével kapcsolatos tevékenységeit illetően nem bizonyították a versenyszabályok semmilyen megsértését, és végül hogy a nemzeti hatóságoknak történő segítségnyújtással kapcsolatos tevékenységek nem gazdasági jellegűek.

## II – Az Elsőfokú Bíróság előtti eljárás és a megtámadott ítélet

### A – *Az Elsőfokú Bíróság előtti eljárás*

5 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2004. április 23-án benyújtott keresetlevelével a Selex a vitatott határozat megsemmisítése vagy megváltoztatása iránti keresetet terjesztett elő.

6 Az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 116. cikkének 6. §-a alapján a 2004. október 25-i végzéssel engedélyezték, hogy az Eurocontrol a Bizottság kérelmeinek támogatása végett beavatkozzon, észrevételeit a szóbeli szakasz során adva elő.

7 2005. április 5-én ugyanezen eljárási szabályzat 64. cikke alapján az Eurocontrolt felhívták beavatkozási beadvány benyújtására. 2005. május 4-én engedélyezték számára továbbá, hogy az eljárási iratokról másolatot kapjon.

8 Miután a fellebbező kérte, hogy pervezető intézkedések keretében az alperest szólítsák fel különösen azon 1998. november 3-i levél benyújtására, amelyben utóbbi felkérte az Eurocontrolt a panaszra vonatkozó észrevételeinek megtételére (a továbbiakban: 1998. november 3-i levél), a Bizottság az említett levelet benyújtotta, és közölte, hogy nem rendelkezik egyéb releváns dokumentummal. A fellebbező ezt követően az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2005. április 27-én benyújtott beadványban egyrészről tanúk meghallgatása és iratoknak a Bizottság általi benyújtása érdekében bizonyítás-felvétel iránti kérelmet terjesztett elő, másrészről pedig új jogalapokat hozott fel.

B – *A megtámadott ítélet*

9 A megtámadott ítélettel az Elsőfokú Bíróság a keresetet elutasította.

10 Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 28. és 29. pontjában először is elfogadhatatlannak nyilvánította a Selexnek a vitatott határozat megváltoztatása iránti kérelmét. Ezen ítélet 33–40. pontjában az Elsőfokú Bíróság az eljárási szabályzata 48. cikke 2. §-ának első bekezdése alapján szintén elfogadhatatlannak nyilvánította a Selex által felhozott új jogalapokat, e tekintetben elutasítva a Selex érvét, miszerint

az 1998. november 3-i levél olyan új elemet jelent, amely az Eurocontrol igazgatójának az ellenkérelemhez csatolt 1999. július 2-i levele révén az eljárás során merült fel.

11 Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 41–44. pontjában elfogadhatatlannak nyilvánította továbbá az Eurocontrol által felhozott jogalapot, amellyel az annak megállapítását kérte, hogy a nemzetközi közjog értelmében őt megillető mentesség miatt az Európai Unió szabályai rá nem alkalmazhatók, azzal indokolva, hogy a Bíróságnak az Elsőfokú Bíróságra is alkalmazandó alapokmánya 40. cikkének negyedik bekezdése és az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 116. cikkének 3. §-a értelmében a beavatkozó nem jogosult ezen, a Bizottság által fel nem hozott jogalapra hivatkozni.

12 A kereset érdemi elutasításához az Elsőfokú Bíróság akként jutott el, hogy ezután elutasította a Selex által felhozott három, a közösségi versenyjogi rendelkezéseknek az Eurocontrolra történő alkalmazhatóságára vonatkozó nyilvánvaló mérlegelési hibára, a közösségi versenyjogi rendelkezések megsértésének fennállására vonatkozó nyilvánvaló mérlegelési hibára, valamint a lényeges eljárási szabályok megsértésére alapított jogalapot, éspedig az alábbiakban összefoglalt okokból.

13 Az Elsőfokú Bíróság előzetesen kimondta, hogy a vitatott határozat megsemmisítése a fellebbező első két jogalapjának elfogadását feltételezi. E tekintetben a megtámadott ítélet 47–49. pontjában kiemelte egyrészről, hogy „amennyiben a Bizottság határozatának a rendelkező része az érvelés több pillérén alapul, amelyek mindegyike önmagában elegendő ahhoz, hogy e rendelkező részt megalapozza, főszabály szerint csak abban az esetben kell megsemmisíteni ezt a jogi aktust, ha mindegyik pillér jogsértő”, másrészről pedig, hogy a vitatott határozat azon kettős megállapításon alapul, hogy az Eurocontrol nem vállalkozás, és hogy a vitatott magatartások nem ellentétesek az EK 82. cikkel.

14 Az első jogalapot megvizsgálva az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 50–55. pontjában emlékeztetett a Bíróságnak a vállalkozás és a gazdasági tevékenység fogalmára vonatkozó ítélkezési gyakorlatára, és elutasította a Bizottság érvelését, aki a Bíróság C-364/92. sz. SAT Fluggesellschaft ügyben 1994. január 19-én hozott ítéletére (EBHT 1994., I-43. o.) hivatkozva úgy érvelt, hogy az Eurocontrolt semmiképpen sem

lehet a közösségi versenyjog értelmében vállalkozásnak minősíteni. Az Elsőfokú Bíróság kiemelte ugyanis, hogy mivel a Szerződés e területre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazni kell valamely szervezet hatóságként folytatott tevékenységeitől különválasztható tevékenységeire, a jogalany különböző tevékenységeit külön kell vizsgálni, és ennélfogva a hivatkozott ítélet nem zárja ki, hogy az Eurocontrol az ezen ítéletben említett tevékenységektől eltérő egyéb tevékenységek tekintetében az EK 82. cikk értelmében vállalkozásnak minősüljön.

15 Ennélfogva az Elsőfokú Bíróság e jogalap vizsgálata keretében megkülönböztette a jelen ügyben vitatott különböző tevékenységeket, vagyis a műszaki szabványosítási tevékenységet, a kutatási és fejlesztési tevékenységet, valamint a nemzeti hatóságoknak történő segítségnyújtással kapcsolatos tevékenységet.

16 Először is a műszaki szabványosítási tevékenységet illetően az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 59–62. pontjában úgy ítélte meg, hogy míg a szabványoknak az Eurocontrol tanácsa általi elfogadása a jogalkotás területéhez, és így e szervezet közjogi feladatához tartozik, a műszaki szabványok előkészítése vagy kidolgozása különválasztható a légtér irányításával és a légi biztonság fejlesztésével kapcsolatos feladattól, azonban mégsem tekinthető gazdasági tevékenységnek, mivel a fellebbező nem bizonyította, hogy e tevékenység áruk vagy szolgáltatások adott piacon történő kínálásában áll.

17 Ezzel összefüggésben az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 63–68. pontjában elutasította a fellebbező érvelését, miszerint egyrészről a műszaki szabványosítási tevékenység gazdasági jellege a prototípusok beszerzésével kapcsolatos tevékenység gazdasági jellegéből következik, másrészről pedig az Elsőfokú Bíróság T-319/99. sz., FENIN kontra Bizottság ügyben 2003. március 4-én hozott ítéletében (EBHT 2003., II-357. o.) követett megoldás a jelen ügyben nem alkalmazható. Ezen ítéletre hivatkozva az Elsőfokú Bíróság lényegében kiemelte, hogy a vásárlási tevékenység gazdasági vagy nem gazdasági jellege a beszerzett áru utólagos felhasználásától függ, így a jelen ügyben a műszaki szabványosítási tevékenység nem gazdasági jellege magában foglalja a prototípusok e tevékenység keretében való beszerzésének nem gazdasági jellegét.

18 Másodszor a kutatási és fejlesztési tevékenységet illetően az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 74. pontjában először is kiemelte, hogy a fellebbező állítása, miszerint e tevékenység gazdasági jellegét a Bizottság nem vitatta, nem támasztható alá a vitatott határozattal. Ezt követően a megtámadott ítélet 75–77. pontjában úgy ítélte meg különösen, hogy a prototípusok ennek keretében való beszerzése és a kapcsolódó szellemi tulajdonjogok kezelése nem ruházza fel gazdasági jelleggel e tevékenységet, mivel az említett beszerzés nem jár áruk vagy szolgáltatások adott piacon történő kínálásával. Kiemelve e tekintetben, hogy az említett tevékenység az érintett ágazat vállalkozásai számára közpénzből való támogatásnyújtásból, valamint a prototípusok tulajdonjogának és a támogatott kutatásokból eredő tulajdonjogok megszerzéséből áll, hogy e kutatások eredményeit ingyenesen bocsássák az érintett ágazat rendelkezésére, úgy ítélte meg, hogy „a műszaki fejlesztés előmozdításának kiegészítő tevékenységéről van szó, amely az Eurocontrol közérdekű feladatának körébe tartozik, és amelyet nem a szervezet saját, az említett céltól különválasztható céljának érdekében végez”.

19 Harmadszor a nemzeti hatóságoknak történő segítségnyújtással kapcsolatos tevékenységet illetően az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 86. pontjában azonban úgy ítélte meg, hogy az különválasztható az Eurocontrolnak a légtér irányításával és a légi biztonság fejlesztésével kapcsolatos feladatától, mivel csak igen közvetett kapcsolatban van a légi közlekedés biztonságával, kiemelve e tekintetben, hogy az Eurocontrol által nyújtott segítség csupán a közbeszerzési eljárások lefolytatásával kapcsolatos műszaki leírásokra vonatkozik, továbbá hogy az Eurocontrol csak a nemzeti hatóságok kérésére nyújt segítséget, és hogy egyáltalán nem olyan tevékenységről van tehát szó, amely lényeges vagy elengedhetetlen a légi közlekedés biztonságának biztosításához.

20 Ezenkívül az Elsőfokú Bíróság a nemzeti hatóságoknak való e segítségnyújtási tevékenységet illetően a megtámadott ítélet 87. pontjában úgy ítélte meg, hogy a tanácsadói piacon történő szolgáltatásnyújtásról van szó, ahol az e terén szakértelemmel rendelkező magánvállalkozások ugyanúgy tevékenykedhetnek. Ezzel összefüggésben az Elsőfokú Bíróság ezen ítélet 88–91. pontjában kimondta, hogy az a tény, hogy valamely tevékenységet magánvállalkozás is folytathat, további jele annak, hogy a vitatott tevékenység vállalkozási tevékenységnek tekinthető, továbbá azon körülmény, hogy adott tevékenységeket általában közhivatalokra bíznak, nem befolyásolja szükségszerűen e tevékenységek gazdasági jellegét, valamint azon tény, hogy az említett segítségnyújtási tevékenységért nem kell díjat fizetni, nem gazdasági jellegű tevékenység fennállására utaló jelnek tekinthető, de önmagában nem döntő

jelentőségű, ahogyan azon tény sem, hogy e tevékenységet közérdekű cél érdekében folytatják. Az Elsőfokú Bíróság ennélfogva úgy ítélte meg, hogy e tevékenység gazdasági tevékenységet jelent, az Eurocontrol annak gyakorlása során tehát az EK 82. cikk értelmében vett vállalkozás.

21 Ugyanakkor a fellebbező által felhozott második jogalap e tevékenység tekintetében való megvizsgálásakor az Elsőfokú Bíróság e jogalapot elutasította, a megtámadott ítélet 104. pontjában kiemelve először is, hogy csak a nemzeti hatóságok kérhetnek ajánlatot, és így csak ők felelősek a közbeszerzési eljárásokra vonatkozó releváns rendelkezések betartásáért, mivel az Eurocontrol közreműködése nem kötelező, és nem is rendszeres. Ezt követően ezen ítélet 105–108. pontjában kiemelte, hogy a fellebbező az érintett piac meghatározására és az erőfölényre vonatkozóan nem nyújtott be semmilyen bizonyítékot, és nem bizonyította az ezen erőfölénnyel való visszaélés kritériumainak megfelelő magatartás fennállását sem. Végül az említett ítélet 111. és 112. pontjában elutasította a fellebbező állításait, miszerint az 1998. november 3-i levél bizonyítja, hogy a Bizottság maga is meg volt győződve arról, hogy az Eurocontrol erőfölényével való visszaélést követett el.

22 Végül az Elsőfokú Bíróság, miután a megtámadott ítélet 117–120. és 124–127. pontjában elutasította a fellebbező által a harmadik jogalap keretében előadott, az indokolási kötelezettség és a védelemhez való jog megsértésére alapított kifogásokat, ezen ítélet 132. és 133. pontjában elutasította a fellebbező által előterjesztett bizonyításfelvétel iránti kérelmeket is.

## III – A felek kérelmei

23 A Selex azt kéri, hogy a Bíróság:

– az Eurocontrol által felhozott mentességi kifogást nyilvánítsa elfogadhatatlannak;

– utasítsa el a Bizottság által megfogalmazott, az indokolás megváltoztatása iránti kérelmeket;

– a megtámadott ítéletet helyezze hatályon kívül, és az ügyet utalja vissza az Elsőfokú Bíróság elé, és

– a Bizottságot kötelezze a jelen eljárás és az elsőfokú eljárás költségeinek viselésére.

24 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:

– a fellebbezést teljes egészében utasítsa el, adott esetben az Elsőfokú Bíróság által adott indokolást részben változtassa meg, és

– a fellebbezőt kötelezze a költségek viselésére.

25 Az Eurocontrol azt kéri, hogy a Bíróság:

– utasítsa el a fellebbezést, és

– a fellebbezőt kötelezze a költségek viselésére, ideértve a beavatkozásával kapcsolatos költségeket is.

## IV – A fellebbezésről

26 Fellebbezésének alátámasztására a Selex az Elsőfokú Bíróság előtti eljárásra vonatkozó négy jogalapot, valamint az érdemre vonatkozó tizenkét jogalapot hoz fel. Utóbbiak azon téves jogalkalmazásokon alapulnak, amelyeket az Elsőfokú Bíróság egyrészről az EK 82. cikknek az Eurocontrol jelen ügyben vitatott tevékenységeire – vagyis a nemzeti hatóságoknak történő segítségnyújtási, műszaki szabványosítási, valamint kutatási és fejlesztési tevékenységére – való alkalmazhatóságával, másrészről pedig e cikk e szervezet általi megsértésével kapcsolatban követett el.

27 A Bizottság a fellebbezés elutasítását kéri, ugyanakkor kéri az indokolás azon részének megváltoztatását, amellyel a megtámadott ítélet elutasította a fellebbezőnek a nemzeti hatóságoknak történő segítségnyújtással kapcsolatos tevékenységre, valamint a műszaki szabványosítási tevékenységre vonatkozó jogalapjait.

28 Az Eurocontrol, miközben szintén a fellebbezés elutasítását kéri, azt kifogásolja, hogy a megtámadott ítélet elfogadhatatlannak nyilvánította a nemzetközi közjog értelmében őt megillető mentességre alapított jogalapot. Előadja továbbá, hogy e mentesség, amely kizárja a közösségi versenyjognak a vitatott tevékenységekre való alkalmazását, olyan kifogást jelent, amelyet a közösségi bíróságnak hivatalból kell megvizsgálnia, és amelyet a Bíróságnak a fellebbezés elutasításához el kell fogadnia.

### A – *Az Elsőfokú Bíróság előtti eljárásra vonatkozó jogalapokról*

29 A Selex által felhozott, az Elsőfokú Bíróság előtti eljárásra vonatkozó négy jogalap az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 116. cikke 6. §-ának megsértésén, e szabályzat 48. cikke 2. §-ának megsértésén (második és harmadik jogalap), valamint ugyanezen szabályzat 66. cikke 1. §-ának megsértésén alapul.

1. Az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 116. cikke 6. §-ának megsértésére alapított, első jogalapról

30 E jogalappal a Selex úgy érvel, hogy az Elsőfokú Bíróság, mivel engedélyezte az Eurocontrol számára beadvány benyújtását és azt, hogy az eljárási iratokról másolatot kapjon, noha megállapította, hogy a beavatkozási kérelmét az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 115. cikkének 1. §-ában foglalt hathetes határidő lejárta után terjesztette elő, megsértette ugyanezen szabályzat 116. cikkének 6. §-át. Előadja, hogy az Elsőfokú Bíróság nem alkalmazhatja eljárási szabályzata 64. cikkének rendelkezéseit „az eljárási határidők lejártával kapcsolatos jogvesztések megkerülése" érdekében.

31 A Bizottság és az Eurocontrol erre válaszolva úgy érvel, hogy az Elsőfokú Bíróság az eljárási szabályzatának 64. cikkében biztosított jogköre gyakorlása során széles mozgástérrel rendelkezik, amely cikk rendelkezései függetlenek az állítólag megsértett cikk rendelkezéseitől, és hogy a fellebbező nem bizonyította, hogy e jogkört a jelen ügyben az e 64. cikk 2. §-ában foglalttól eltérő célból gyakorolták, sem pedig – a Bíróság alapokmányának 64. cikkére tekintettel – azt, hogy az állítólagos eljárási szabálytalanság konkrétan sértette az érdekeit. Hangsúlyozzák, hogy a fellebbező nem bizonyította különösen, hogy e szabálytalanság, ahogyan a többi állítólagos szabálytalanság, befolyásolhatta az eljárás kimenetelét.

32 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 115. cikkének 1. §-a szerint a beavatkozási kérelmet legkésőbb a kereset benyújtására vonatkozó közleménynek az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való közzétételétől számított hat héten belül vagy – ugyanezen szabályzat 116. cikkének 6. §-ára is figyelemmel – a szóbeli szakasz megnyitásáról szóló határozat meghozatala előtt kell előterjeszteni.

33 Az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 116. cikkének 2. §-a kimondja, hogy ha az e szabályzat 115. cikkének 1. §-ában előírt hathetes határidőn belül kérelmezett beavatkozást megengedik, a beavatkozó másolatot kap a felek részére kézbesített valamennyi eljárási iratról.

34 Az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 116. cikkének 4. §-a kifejti, hogy az e cikk 2. §-ában említett esetekben az elnök a beavatkozó számára a beavatkozási beadvány benyújtására határidőt állapít meg, amely beadvány tartalmazza a beavatkozó valamelyik fél kérelmeinek teljes vagy részleges támogatására vagy azok ellen irányuló kérelmeit, az általa felhozott jogalapokat és érveket, valamint szükség esetén a felajánlott bizonyítékok megjelölését.

35 Ugyanezen cikk 6. §-a értelmében, ha a beavatkozási kérelmet az ugyanezen szabályzat 115. cikkének 1. §-ában említett hathetes határidő lejárta után terjesztik elő, a beavatkozó észrevételeit a részére megküldött tárgyalásra készített jelentés alapján a szóbeli szakasz során adhatja elő.

36 E rendelkezésekből következik, hogy a beavatkozó eljárási jogai eltérnek attól függően, hogy beavatkozási kérelmét az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 115. cikkének 1. §-ában említett hathetes határidő lejárta előtt, vagy e határidő lejárta után, de a szóbeli szakasz megnyitásáról szóló határozat meghozatala előtt terjesztette-e elő. Amikor ugyanis a beavatkozó a kérelmét e határidő lejárta előtt terjesztette elő, jogosult mind az írásbeli, mind pedig a szóbeli szakaszban részt venni, az eljárási iratokról másolatot kapni, és beavatkozási beadványt benyújtani. Ha azonban a beavatkozó a kérelmét az említett határidő lejárta után terjesztette elő, kizárólag arra jogosult, hogy a szóbeli szakaszban részt vegyen, a tárgyalásra készített jelentésről másolatot kapjon, és észrevételeit annak alapján a tárgyaláson előadja.

37 A jelen ügyben a megtámadott ítélet megállapításaiból és az iratokból kitűnik, hogy – noha az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 116. cikkének 6. §-a alapján engedélyezték a 2004. október 25-i végzéssel az Eurocontrol számára, hogy az Elsőfokú Bíróság előtt a Bizottság kérelmeinek támogatása végett beavatkozzon, és így csak azt engedélyezték számára, hogy észrevételeit a tárgyalásra készített jelentés alapján a szóbeli szakasz során adja elő – ezt követően az e szabályzat 49. és 64. cikke alapján hozott 2005. április 5-i határozattal felhívták beavatkozási beadvány benyújtására. A 2005. május 4-i határozattal ezenkívül engedélyezték számára, hogy másolatot kapjon a keresetlevélről, az ellenkérelemről, a válaszról, valamint a viszonválaszról. Kitűnik tehát, hogy – azon tény ellenére, hogy az Eurocontrol az Elsőfokú Bíróság előtti eljárásba az említett szabályzat 115. cikkének 1. §-ában említett hathetes határidő

lejárta után avatkozott be – végül is engedélyezték számára mind az írásbeli, mind pedig a szóbeli szakaszban való részvételt.

38 Márpedig, noha az Elsőfokú Bíróság az eljárási szabályzatának 64. cikke alapján pervezető intézkedések keretében felhívhatja a feleket – ideértve a beavatkozót is – különösen arra, hogy a jogvita bizonyos vonatkozásairól írásban nyilatkozzanak, e rendelkezés semmiképpen sem azt célozza, hogy a fent említett határidő után beavatkozott beavatkozót fel lehessen hívni beavatkozási beadvány benyújtására, és az eljárási iratokhoz hozzáférést lehessen számára biztosítani, mivel az ilyen intézkedések egyébként nem felelnek meg a pervezető intézkedések e cikk 2. §-ában foglalt céljának.

39 Ebből következik, hogy az Elsőfokú Bíróság, mivel felhívta az Eurocontrolt beavatkozási beadvány benyújtására, és engedélyezte számára, hogy az eljárási iratokról másolatot kapjon, nem tartotta be az eljárási szabályzata 116. cikke 6. §-ának rendelkezéseit, és így a megtámadott ítéletet jogszabálysértéssel hozták meg.

40 A Bíróság alapokmányának 58. cikke értelmében azonban a fellebbezésnek csak akkor lehet helyt adni, ha az Elsőfokú Bíróság által elkövetett eljárási szabálytalanság hátrányosan befolyásolta a fellebbező érdekeit. Márpedig a jelen ügyben a Selex nem bizonyította, hogy az általa hivatkozott szabálytalanság hátrányosan befolyásolta az érdekeit. Egyébként semmiből nem tűnik ki, hogy e szabálytalanság bármilyen befolyással lehetett az eljárás kimenetelére.

41 Következésképpen e jogalap nem foghat helyt.

2. Az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 48. cikke 2. §-ának megsértésére alapított, második és harmadik jogalapról

42 Második jogalapjával a Selex azt állítja, hogy az Elsőfokú Bíróság megsértette az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 48. cikkének 2. §-át, mivel súlyosan és nyilvánvalóan elferdítette a tényeket, amelyek alapján elfogadhatatlannak nyilvánította a Bizottság által az eljárás során benyújtott 1998. november 3-i levél tartalmára alapított, általa előadott új jogalapokat. Az Elsőfokú Bíróság ugyanis a megtámadott ítélet 12., 35. és 38. pontjában elferdítette a Bizottság által a fellebbezőnek címzett 1998. november 12-i levél tartalmát – amely egyáltalán nem hivatkozik az 1998. november 3-i levélre – annak állításakor, hogy a fellebbezőnek nincs jogalapja azt állítani, hogy csupán az Eurocontrol igazgatójának 1999. július 2-i, az ellenkérelemhez csatolt levelének olvasatából derült ki számára, hogy az 1998. november 3-i levél nem egyszerűen a panaszának továbbítása, hanem annak – két főigazgató által aláírt – elemzését is tartalmazza.

43 Harmadik jogalapjával a Selex azt kifogásolja, hogy az Elsőfokú Bíróság elutasította ezen új jogalapokat, anélkül hogy figyelembe vette volna a Bizottságnak a közigazgatási eljárásban és a peres eljárásban tanúsított magatartását, noha az új jogalapok előterjesztése annak következménye volt, hogy a Bizottság megtagadta valamennyi releváns dokumentum és különösen az 1998. november 3-i levél jóhiszemű benyújtását. Az Elsőfokú Bíróság így megszorítóan értelmezte és alkalmazta az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 48. cikkének 2. §-át.

44 A fent említett 1998. november 12-i levél olvasatából ugyanakkor kitűnik, hogy azzal a Bizottság arról tájékoztatta a fellebbezőt, hogy a fellebbező panaszát és 1998. szeptember 29-i levelét követően a Bizottság szervezeti egységei megvizsgálták a panaszban felvetett jogi és gazdasági szempontokat, és hogy a közösségi versenyjogi szabályok alkalmazásának sérelme nélkül felvették a kapcsolatot az Eurocontrollal, hogy felhívják az említett panaszban felhozott tényekkel és következtetésekkel kapcsolatos észrevételei megtételére. E levél kifejtette, hogy a két főigazgató – a Versenypolitikai, illetve a Közlekedési Főigazgatóság főigazgatója – által aláírt levélben a Bizottság felhívta az Eurocontrol figyelmét a szabványosítási politikájának bizonyos szempontjaira, és hogy az Eurocontrolt felhívta különösen arra, hogy

a Bizottság szervezeti egységeivel együttműködve a vállalkozásokkal való viszonyait illetően semleges és koherens megközelítést dolgozzon ki.

45 Noha az 1998. november 12-i levél nem pontosítja az Eurocontrolnak címzett levél dátumát és az Eurocontrollal felvett kapcsolatokat, így a fellebbező azt olvasva nem tudhatta, hogy az 1998. november 3-i levélről van szó, és noha az említett 1998. november 12-i levél csak az Eurocontrol műszaki szabványosítási tevékenységét érinti, ez utóbbi levélből azonban egyértelműen kitűnik, hogy a Bizottság a panasz vizsgálata után felhívta az Eurocontrolt, hogy a panaszban foglalt valamennyi elemre vonatkozóan tegye meg észrevételeit, és levélben közölte vele az elemzés bizonyos elemeit.

46 Ennélfogva az Elsőfokú Bíróság nem ferdítette el sem az 1998. november 12-i levél tartalmát, sem pedig bármilyen egyéb tényt, amikor – különösen a megtámadott ítélet 35–37. pontjában említett különböző elemekre hivatkozás után – úgy ítélte meg, hogy a fellebbezőnek nincs jogalapja azt állítani, hogy csupán az említett 1999. július 2-i levél olvasatából derült ki számára, hogy a Bizottság által az Eurocontrolnak címzett levél nem egyszerűen a panaszának továbbítása, hanem annak – két főigazgató által aláírt – elemzését is tartalmazza.

47 Az eljárás során felmerült jogi vagy ténybeli elemek hiányában az Elsőfokú Bíróság az eljárási szabályzata 48. cikkének 2. §-a alapján tehát jogosan utasította el mint elfogadhatatlant az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2005. április 27-én benyújtott beadványt követően, azaz az írásbeli szakasz lezárása után a fellebbező által felhozott jogalapokat.

48 Ezenkívül ilyen elemek hiányában nem állítható, hogy az új jogalapok eljárás során való előterjesztése annak következménye volt, hogy a Bizottság megtagadta vagy elmulasztotta előtte közölni az 1999. július 2-i és az 1998. november 3-i levelet vagy bármely egyéb dokumentumot. Nem kifogásolható az sem, hogy az Elsőfokú Bíróság szigorúan alkalmazta az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 48. cikkének 2. §-át, mivel az eljárási szabályok kógens jellegűek.

49 Következésképpen a második és a harmadik jogalapot együttesen el kell utasítani.

3. Az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 66. cikke 1. §-ának megsértésére alapított, negyedik jogalapról

50 A Selex e negyedik jogalap keretében előadja, hogy az Elsőfokú Bíróság, mivel nem végzésben, hanem csak a megtámadott ítéletben határozott az általa a keresetlevélben és a 2005. április 27-én benyújtott beadványban kérelmezett bizonyításfelvételről, megsértette az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 66. cikkének 1. §-át.

51 E tekintetben elegendő emlékeztetni arra, hogy e rendelkezés szerint végzéssel kell meghatározni az Elsőfokú Bíróság által megfelelőnek tartott bizonyítási eszközöket, nem kell azonban végzést hozni a bizonyításfelvétel iránti kérelem elutasításáról, amelyről tehát az Elsőfokú Bíróság ez esetben az eljárást befejező ítéletben határozhat (lásd ebben az értelemben a C-162/05. P. sz., Entorn kontra Bizottság ügyben 2006. január 12-én hozott végzés 54. és 55. pontját).

52 Ebből következik, hogy az Elsőfokú Bíróság előtti eljárásra vonatkozó negyedik és egyben utolsó jogalapot is el kell utasítani.

B – *Az Eurocontrol mentességi kifogásáról*

1. A mentességi kifogás elfogadhatatlanságáról

53 Az Eurocontrol előadja, hogy az Elsőfokú Bíróság általi értékeléssel ellentétben az általa felhozott mentességi kifogás nem jelent új, a jogvita keretét módosító jogalapot, tehát összeegyeztethető a Bíróság alapokmánya 40. cikkének negyedik bekezdésével és az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 116. cikkének 3. §-ával. Először is kiemeli, hogy e kifogást már a panaszra vonatkozó 1999. július 2-i észrevételeiben felhozta, és hogy a Bizottság a vitatott határozatban maga is hivatkozott a mentesség elvére. Ezt követően lényegében úgy érvel, hogy a mentességi kifogás és a vállalkozási minőségéről folytatott vita tárgya ugyanaz, és azok ugyanazon ténybeli és jogi elemeken alapulnak, mivel a mentessége csak olyan jogi érv, amely hozzáadódik a Bizottság által annak érdekében előadott jogi érvekhez, hogy az EK 82. cikk a vitatott tevékenységekre nem alkalmazható, és hogy a keresetet utasítsák el.

54 Azonban, ahogyan az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítéletben emlékeztetett, az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 116. cikkének 3. §-a értelmében a beavatkozó a jogvitát beavatkozáskori állásában fogadja el, és a Bíróság alapokmánya 40. cikkének negyedik bekezdése értelmében a beavatkozási kérelemben tett indítványok csak az egyik fél indítványainak támogatására korlátozódhatnak. Ahogyan az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy e rendelkezések nem zárják ki, hogy a beavatkozó új, vagy az általa támogatott fél érveitől eltérő érveket adjon elő, feltéve hogy azok e fél kérelmeinek támogatására irányulnak (lásd a 30/59. sz., De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg kontra Főhatóság ügyben 1961. február 23-án hozott ítéletet [EBHT 1961., 1., 37. o.] és a C-245/92. P. sz., Chemie Linz kontra Bizottság ügyben 1999. július 8-án hozott ítélet [EBHT 1999., I-4643. o.] 32. pontját).

55 E tekintetben emlékeztetni kell egyrészről arra, hogy a Bizottságnak az Elsőfokú Bíróság előtti kérelmei a Selex keresetének elutasítására irányultak. Másrészről a vitatott határozat a 21–24. pontjában kimondta a közösségi jog Eurocontrolra való alkalmazhatóságát, és a panaszt elsősorban azzal az indokkal utasította el, hogy a panasz tárgyát képező tevékenységek nem gazdasági jellegűek, így az Eurocontrol nem tekinthető az EK 82. cikk értelmében vett vállalkozásnak. A Bizottság által annak

érdekében előadott jogalapok, hogy az Elsőfokú Bíróság a Selex által e határozat ellen benyújtott keresetet utasítsa el, ugyanazon megfontoláson alapultak.

56 E körülmények között meg kell állapítani, hogy az Eurocontrol által felhozott mentességi kifogás nem tekinthető a Bizottság kérelmeinek támogatására irányulónak, mivel az ilyen kifogás valójában annak megállapítását célozza, hogy az Eurocontrol tevékenységei nem esnek a közösségi jog hatálya alá, és hogy különösen a Bizottság által a verseny területén folytatott vizsgálatok tekintetében e nemzetközi szervezetet mentesség illeti. Márpedig, ahogyan a főtanácsnok az indítványának 30. pontjában kiemelte, ebből – az említett kifogásnak való helyt adás esetén – az következne, hogy a vitatott határozat jogellenes, ami annak megsemmisítéséhez vezethet, azonban nem vezethet a keresetnek Bizottság által az Elsőfokú Bíróság előtt kért elutasításához.

57 A fenti indokok megfelelően igazolják az Elsőfokú Bíróság által a megtámadott ítélet 44. pontjában követett megoldást, vagyis az Eurocontrol által felhozott jogalap elfogadhatatlannak nyilvánítását a Bíróság alapokmánya 40. cikkének negyedik albekezdésére és az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 116. cikkének 3. §-ára tekintettel.

2. Az Eurocontrol azon kérelmeiről, amelyek szerint a mentessége olyan kifogást jelent, amelyet a közösségi bíróságnak hivatalból kell megvizsgálnia, és amelynek elfogadásával a Bíróságnak el kell utasítania a fellebbezést

58 Az Eurocontrol úgy véli, hogy a fellebbező panaszát mindenképpen el kellett utasítani, mivel a nemzetközi közjog értelmében tevékenységei nem esnek a közösségi jog hatálya alá, és mentességet élveznek különösen bármely szerződő fél által a verseny területén folytatott vizsgálatok tekintetében. Hangsúlyozza, hogy az Európai Közösség és maga is mindketten olyan nemzetközi szervezetek, amelyeknek tagjai részben eltérő államok,

és amelyek független és elkülönülő két jogrend keretében működnek, így az *in parem non habet imperium* általános elv értelmében a Közösség nem vetheti őt saját szabályainak hatálya alá.

59 A Közösségnek, amely az Eurocontrolhoz való csatlakozásról szóló jegyzőkönyvet az Európai Közösségnek az Európai Szervezet a Légi Közlekedés Biztonságáért nevű szervezethez történő csatlakozásáról szóló jegyzőkönyv Európai Közösség általi megkötéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/636/EK tanácsi határozattal (HL L 304., 209. o.; magyar nyelvű különkiadás 7. fejezet, 8. kötet, 330. o.) hagyta jóvá, és amely a többi szerződő féllel megállapodott abban, hogy e csatlakozási jegyzőkönyv 1–7. cikkét ideiglenesen alkalmazza, a szerződések jogáról szóló 1969. május 23-i bécsi egyezmény 18. cikkében elismert, a jóhiszeműség általános elve értelmében tartózkodnia kell minden olyan cselekménytől, amely meghiúsítaná a légi közlekedés biztonságával kapcsolatos együttműködésről Brüsszelben, 1960. december 13-án aláírt és az 1997. június 27-i jegyzőkönyvvel felülvizsgált és egységes szerkezetbe foglalt nemzetközi egyezmény (ún. Eurocontrol egyezmény) (a továbbiakban: a légi közlekedés biztonságáról szóló egyezmény) tárgyát és célját. A Közösség továbbá csak a nemzetközi közjog által meghatározott korlátok között gyakorolhatja hatásköreit.

60 Ugyanerre lehet következtetni a nemzetközi közjognak a kormányközi szervezetek mentességét előíró szokásjogi normájából, amely őt teljes mértékben védi, és amely mindenesetre védi a jelen ügyben vitatott tevékenységeket, mivel e tevékenységek az Eurocontrol intézményi célkitűzéseinek lényegi elemeit, és semmiképpen sem kereskedelmi jellegű cselekményeket jelentenek. Hangsúlyozza, hogy ha a Közösség az Eurocontrol közfeladatainak ellátásával kapcsolatban jogosult lenne a verseny területén vizsgálatokat indítani, valójában egyoldalúan meghatározhatná, hogy az Eurocontrol hogyan gyakorolja intézményi tevékenységeit, megkerülhetné a légi közlekedés biztonságáról szóló egyezményben szereplő határozathozatali elveket, és megsérthetné a többi szerződő fél jogait.

61 Az Eurocontrol úgy véli, hogy a mentességével kapcsolatos így ismertetett kérdés ugyanazon kategóriába tartozik, mint a közösségi bíróság által hivatalból vizsgálandó alapvető kérdések. Az Eurocontrol a tárgyaláson kifejezetten a Bizottság fellebbező által kért intézkedések érdemi meghozatalára vonatkozó hatáskörének hiánya szempontjából fejtette ki e kérdést.

62 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a fent hivatkozott SAT Fluggesellschaft ügyben hozott ítéletben a Bíróság valamely nemzeti bíróság előtt egy magánjogi társaság és az Eurocontrol közötti jogvitával kapcsolatos, különösen a közösségi versenyjogi szabályok alkalmazását érintő ügyben az EK 234. cikk alapján megállapította a Szerződés rendelkezéseinek értelmezésére vonatkozó hatáskörét. Ezen ítéletben a Bíróság úgy ítélte meg, hogy azon kérdés, vajon lehet-e hivatkozni a közösségi jog szabályaira az Eurocontrollal szemben, az ügy érdeméhez tartozik, és nem érinti a Bíróság hatáskörét.

63 Mivel a Bizottság az EK 211. cikk értelmében köteles a Szerződés rendelkezéseinek alkalmazásáról gondoskodni, szintén a hatásköreinek keretében vizsgálta meg a Selex panaszát, és utasította el azt úgy ítélve meg, hogy az EK 82. cikk nem alkalmazható az Eurocontrolra.

64 E körülmények között a Bíróság úgy ítéli meg, hogy nem kell hivatalból megvizsgálni az Eurocontrolnak a mentességére vonatkozó kérelmeit.

C – *Az ügy érdemére vonatkozó jogalapokról*

65 A Selex az érdemet illetően egy sor olyan téves jogalkalmazáson alapuló jogalapot hoz fel, amelyeket az Elsőfokú Bíróság az EK 82. cikknek az Eurocontrol vitatott tevékenységeire – vagyis a nemzeti hatóságoknak történő segítségnyújtási, műszaki szabványosítási, valamint kutatási és fejlesztési tevékenységére – való alkalmazhatóságával, illetve e cikk megsértésével kapcsolatban követett el. A Bizottság a fellebbezés elutasítását kéri, ugyanakkor kéri a megtámadott ítélet indokolásának az első két tevékenységre vonatkozó részének megváltoztatását.

1. Az EK 82. cikknek a nemzeti hatóságoknak történő segítségnyújtással kapcsolatos tevékenységre való alkalmazhatóságára és az e cikk megsértésére vonatkozó jogalapokról

66 A Selex az Eurocontrol által folytatott, a nemzeti hatóságoknak történő segítségnyújtással kapcsolatos tevékenységet illetően fellebbezésének alátámasztására öt jogalapot hoz fel, amelyek közül az első a vitatott határozat tartalmának elferdítésén, a második és a harmadik az indokolás ellentmondásos jellegén, a negyedik a bírósági felülvizsgálat korlátaira vonatkozó közösségi ítélkezési gyakorlat megsértésén, az ötödik pedig az EK 82. cikk megsértésével kapcsolatos nyilvánvaló mérlegelési hibán alapul. A Bizottság úgy ítélve meg, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot, amikor e tevékenységet gazdasági tevékenységnek minősítette, elsődlegesen kéri a megtámadott ítélet indokolásának megváltoztatását, ami a fellebbezés jogalapjainak vizsgálatát szükségtelenné teszi, másodlagosan pedig kéri az említett jogalapok elutasítását.

67 Meg kell állapítani, hogy amennyiben az ilyen téves jogalkalmazás bizonyítást nyerne, a megtámadott ítéletben foglalt – a fellebbezés fent említett öt jogalapja keretében vitatott – fejtegetések alapját képező feltételezés maga dőlne meg. Ilyen esetben az említett fejtegetések minden alapot nélkülöznének, és a fent említett öt jogalap így tárgytalan lenne.

68 E körülmények között a Bíróság az indokolás esetleges téves jellegétől elvonatkoztatva nem nyilatkozhatna a fent említett öt jogalapról, amely indokolás értelmében az Elsőfokú Bíróság úgy ítélte meg, hogy az Eurocontrol által folytatott, a nemzeti hatóságoknak történő segítségnyújtással kapcsolatos tevékenységet gazdasági tevékenységnek kell minősíteni.

69 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy – ahogyan az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 87. pontjában kimondta – gazdasági tevékenységnek minősül minden olyan tevékenység, amely áruk vagy szolgáltatások adott piacon történő kínálásában áll (a 118/85. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 1987. június 16-án hozott ítélet [EBHT 1987., 2599. o.] 7. pontja; a C-180/98–C-184/98. sz., Pavlov és társai egyesített ügyekben 2000. szeptember 12-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-6451. o.] 75. pontja, valamint a C-49/07. sz. MOTOE-ügyben 2008. július 1-jén hozott ítélet [EBHT 2008., I-4863. o.] 22. pontja).

70 Emlékeztetni kell arra is, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a közhatalmi jogkörök gyakorlásával kapcsolatos tevékenységek nem rendelkeznek olyan gazdasági jelleggel, amely indokolná a Szerződés versenyre vonatkozó szabályainak alkalmazását (lásd ebben az értelemben a 107/84. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 1985. július 11-én hozott ítélet [EBHT 1985., 2655. o.] 14. és 15. pontját; a fent hivatkozott SAT Fluggesellschaft ügyben hozott ítélet 30. pontját, valamint a fent hivatkozott MOTOE-ügyben hozott ítélet 24. pontját.

71 A fent hivatkozott SAT Fluggesellschaft ügyben hozott ítéletben a Bíróság – anélkül, hogy az Eurocontrol által folytatott, a nemzeti hatóságoknak történő segítségnyújtással kapcsolatos tevékenységről konkrétan nyilatkozott volna – a 30. pontban úgy ítélte meg, hogy összességükben az Eurocontrol tevékenységei természetüknél és tárgyuknál, valamint a rájuk vonatkozó szabályoknál fogva a légtér ellenőrzésére és felügyeletére vonatkozó jogkörök gyakorlásához kapcsolódnak, amelyek jellegzetesen közhatalmi jogkörök, és amelyek nem bírnak gazdasági jelleggel. Következésképpen a Bíróság kimondta, hogy a Szerződés 86. és 90. cikkét (jelenleg EK 82. és EK 86. cikk) úgy kell értelmezni, hogy az olyan nemzetközi szervezet, mint az Eurocontrol, nem minősül e cikkek értelmében vállalkozásnak.

72 A Selex állításával ellentétben e következtetés érvényes az Eurocontrol által a nemzeti hatóságok javára folytatott segítségnyújtási tevékenységre is, amikor azok a légi forgalom irányítása területén különösen berendezések és rendszerek beszerzése érdekében általuk lefolytatott közbeszerzési eljárások alkalmával ezt kérik.

73 A légi közlekedés biztonságáról szóló egyezmény 1. cikkéből ugyanis kitűnik, hogy az Eurocontrol célja, hogy az egységes európai légiforgalom-irányítási rendszer létrehozásához szükséges harmonizáció és integráció megvalósítása érdekében erősítse a szerződő felek közötti együttműködést, és fejlessze közös tevékenységeiket a légi közlekedés területén, megfelelően figyelembe téve a honvédelmi igényeket, és a megkívánt biztonsági szinttel összeegyeztethető maximális szabadságot adva a légtér valamennyi felhasználója számára.

74 E célból az Eurocontrol az említett 1. cikk e), f) és h) pontja szerint többek között arra hivatott, hogy közös szabványokat és előírásokat fogadjon el és alkalmazzon, összehangolja a légiforgalmi szolgálatok előírásait, valamint elősegítse a légiforgalmi rendszerek és létesítmények közös beszerzését.

75 A légi közlekedés biztonságáról szóló egyezmény 2. cikke (2) bekezdésének a) pontja kimondja, hogy az Eurocontrol egy vagy több szerződő fél kérésére és a szervezet, valamint az érdekelt szerződő felek közötti külön megállapodás vagy megállapodások alapján segítséget nyújthat az említett szerződő feleknek a légiforgalmi rendszerek és szolgáltatások megtervezésében, leírásában és létrehozásában.

76 A légi közlekedés biztonságáról szóló egyezményből következik, hogy e segítségnyújtási tevékenység az ezen egyezmény által az Eurocontrol számára biztosított egyik együttműködési eszköz, és közvetlenül elősegíti a légi forgalom területén a légi közlekedés biztonságának fenntartásához és javításához való hozzájárulás érdekében követett műszaki harmonizációs és integrációs célkitűzés megvalósítását. Az említett tevékenység, amely különösen a nemzeti hatóságok számára a légiforgalom-irányítási berendezések és rendszerek beszerzését célzó közbeszerzési eljárások lefolytatása során nyújtott segítségben áll, azt célozza, hogy az ezen eljárásokra vonatkozó dokumentációkba felvegyék az Eurocontrol által a harmonizált európai légiforgalom-irányítási rendszer létrehozása érdekében kidolgozott és elfogadott közös műszaki szabványokat és leírásokat. E tevékenység így szorosan összefügg a légi közlekedés biztonságának fenntartását és javítását célzó államközi együttműködés keretében a szerződő felek által az Eurocontrolra bízott műszaki szabványosítási feladattal, így közhatalmi jogkörök gyakorlásához kapcsolódik.

77 Ennélfogva az Elsőfokú Bíróság téves jogi értékelést adott, amikor úgy ítélte meg, hogy a nemzeti hatóságoknak történő segítségnyújtással kapcsolatos tevékenység különválasztható az Eurocontrolnak a légtér irányításával és a légi biztonság fejlesztésével kapcsolatos feladatától, úgy ítélve meg, hogy az említett segítségnyújtási tevékenység és a légi közlekedés biztonsága közötti kapcsolat közvetett, mivel az Eurocontrol által

nyújtott segítség csupán a közbeszerzési eljárások végrehajtásával kapcsolatos műszaki leírásokra vonatkozik, és így csak ezen eljárásokon keresztül bír hatással a légi közlekedés biztonságára.

78 A megtámadott ítéletben e tekintetben megfogalmazott egyéb indokok, amelyek szerint az Eurocontrol a nemzeti hatóságok számára csak azok kérésére nyújt segítséget, és így nincs szó a légi közlekedés biztonságának garantálásához lényeges vagy nélkülözhetetlen tevékenységről, nem bizonyítják, hogy a vitatott tevékenység nem kapcsolódik közhatalmi jogkörök gyakorlásához.

79 Azon tény ugyanis, hogy az Eurocontrol által nyújtott segítség választható, és hogy azt adott esetben csak bizonyos tagállamok veszik igénybe, nem teszi lehetővé az ilyen kapcsolat kizárását, és nem módosítja e tevékenység jellegét sem. Sőt, a közhatalmi jogkörök gyakorlásával való kapcsolat nem követeli meg, hogy az érintett tevékenység lényeges vagy nélkülözhetetlen legyen a légi közlekedés biztonságának garantálásához, mivel az a fontos, hogy az a légi közlekedés biztonságának fenntartásához és javításához kapcsolódik, amelyek közhatalmi jogköröknek minősülnek.

80 A fenti megfontolások összességéből következik, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot, amikor az Eurocontrol nemzeti hatóságoknak történő segítségnyújtással kapcsolatos tevékenységét gazdasági tevékenységnek minősítette, és hogy következésképpen téves jogi indokolással ítélte meg úgy, hogy az Eurocontrol az említett tevékenység gyakorlása során az EK 82. cikk értelmében vett vállalkozás. Következésképpen ennyiben tévesen fogadta el a fellebbező által előtte kifejtett, az EK 82. cikk Eurocontrolra való alkalmazhatóságával kapcsolatos nyilvánvaló mérlegelési hibára alapított első jogalapot.

81 Emlékeztetni kell azonban arra, hogy amennyiben az Elsőfokú Bíróság valamely ítéletének indokolása a közösségi jogot sérti, de rendelkező része egyéb jogi indokok miatt megalapozottnak bizonyul, a fellebbezést el kell utasítani (lásd a C-30/91. P. sz., Lestelle kontra Bizottság ügyben 1992. június 9-én hozott ítélet [EBHT 1992., I-3755. o.] 28. pontját; a C-210/98. P. sz., Salzgitter kontra Bizottság ügyben 2000. július 13-án hozott ítélet [EBHT 2000., I-5843. o.] 58. pontját, valamint a C-312/00. P. sz., Bizottság kontra Camar és Tico ügyben 2002. december 10-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-11355. o.] 57. pontját).

82 A jelen ügyben a jelen ítélet 72–79. pontjában kifejtett indokokból következik, hogy az Eurocontrol nemzeti hatóságoknak történő segítségnyújtással kapcsolatos tevékenysége közhatalmi jogkörök gyakorlásához kapcsolódik, és önmagában semmiképpen sem gazdasági jellegű, így e szervezet e tevékenység gyakorlása során nem jelent az EK 82. cikk értelmében vett vállalkozást. Ennélfogva a vitatott határozat e tekintetben semmilyen hibát nem tartalmaz.

83 Ebből következik, hogy a megtámadott ítélet rendelkező része, amely a keresetet elutasítja, jogilag továbbra is megalapozott, és következésképpen a megtámadott ítélet indokolásában elkövetett téves jogalkalmazás nem vonja maga után a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezését.

84 A Selex által felhozott öt jogalapot illetően meg kell állapítani, hogy azok a megtámadott ítélet azon indokait célozzák, amelyekkel az Elsőfokú Bíróság – miután úgy ítélte meg, hogy az Eurocontrol nemzeti hatóságoknak történő segítségnyújtással kapcsolatos tevékenysége gazdasági tevékenységet jelent, és következésképpen az Eurocontrol annak gyakorlása során az EK 82. cikk értelmében vett vállalkozás – elutasította a fellebbező által keresetének alátámasztására felhozott, a Bizottság által az EK 82. cikk megsértésének fennállásával kapcsolatban elkövetett nyilvánvaló mérlegelési hibára alapított második jogalapot.

85 Márpedig a fentiekben kifejtett indokokból következik, hogy mivel az Eurocontrol a nemzeti hatóságoknak történő segítségnyújtással kapcsolatos tevékenységének gyakorlása során nem jelent az EK 82. cikk értelmében vett vállalkozást, e cikk az említett tevékenységre nem alkalmazható. Ennélfogva a Selex által felhozott, a megtámadott ítéletnek az EK 82. cikk állítólagos megsértésével kapcsolatos indokait kifogásoló öt jogalapot mint tárgytalant el kell utasítani.

2. Az EK 82. cikknek a műszaki szabványosítási tevékenységre való alkalmazhatóságára vonatkozó jogalapokról

86 A Selex az Eurocontrol által folytatott műszaki szabványosítási tevékenységet illetően fellebbezésének alátámasztása érdekében négy, a vitatott határozat tartalmának elferdítésére, a gazdasági tevékenységnek a közösségi ítélkezési gyakorlat által kialakítottal ellentétes fogalmának elfogadására, a társadalombiztosítási juttatásokra vonatkozó ítélkezési gyakorlat téves alkalmazására, valamint a megfelelő indokolás nyújtására vonatkozó kötelezettség megsértésére alapított jogalapra hivatkozik. A Bizottság úgy ítélve meg, hogy a megtámadott ítélet helytelenül tesz különbséget a műszaki szabványok elfogadásával kapcsolatos tevékenység – amely a légtér irányításával és a légi biztonság fejlesztésével kapcsolatos feladathoz tartozik – és az ilyen szabványok előkészítésével és kidolgozásával kapcsolatos tevékenység között – amely nem tartozik e feladathoz –, e kérdésben az indokolás megváltoztatását, valamint egyebekben a fellebbezés jogalapjainak elutasítását kéri.

87 Meg kell állapítani, hogy amennyiben az ilyen hiba bizonyítást nyerne, a megtámadott ítéletben foglalt – a gazdasági tevékenységnek a közösségi ítélkezési gyakorlat által kialakítottal ellentétes fogalmának elfogadására alapított jogalap keretében vitatott – bizonyos fejtegetések alapját képező feltételezés maga dőlne meg. Ilyen esetben az említett fejtegetések minden alapot nélkülöznének, és az érintett jogalap így tárgytalan lenne.

88 E körülmények között, ahogyan a jelen ítélet 68. pontjában kifejtésre került, a Bíróság az indokolás esetleges téves jellegétől elvonatkoztatva nem nyilatkozhatna a fent említett jogalapról, amely indokolás értelmében az Elsőfokú Bíróság lényegében úgy ítélte meg, hogy a műszaki szabványok elfogadásával kapcsolatos tevékenységtől eltérően az ilyen szabványok előkészítésével és kidolgozásával kapcsolatos tevékenység különválasztható a légtér irányításával és a légi biztonság fejlesztésével kapcsolatos feladattól, így az gazdasági tevékenységnek minősíthető.

89 E tekintetben a kifogásolt megkülönböztetés megtétele során az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 59. pontjában először is kifejtette, hogy az Eurocontrol végrehajtó szerve által kidolgozott szabványok e szervezet tanácsa általi elfogadása a jogalkotás

területéhez tartozik, mivel az említett tanács minden egyes szerződő állam polgárirepülés-irányítási igazgatóiból áll, akiket az államuk olyan műszaki leírások elfogadásával bízott meg, amelyek mindezen államokban kötelező erejűek lesznek. A megtámadott ítélet indokolása szerint e tevékenység közvetlenül ezen államok közhatalmi jogköreinek gyakorlásához tartozik, az Eurocontrol szerepe így egy minisztérium szerepéhez hasonló, amely nemzeti szinten előkészíti azokat a törvényi vagy rendeleti rendelkezéseket, amelyeket azután a kormány elfogad. Az Eurocontrol közjogi feladatához tartozó tevékenységről van tehát szó.

90 Az Elsőfokú Bíróság ezt követően a megtámadott ítélet 60. pontjában kifejtette, hogy a műszaki szabványok Eurocontrol általi előkészítése vagy kidolgozása azonban különválasztható a légtér irányításával és a légi biztonság fejlesztésével kapcsolatos feladatától. Ezen értékelés alátámasztása érdekében úgy ítélte meg, hogy a Bizottság által annak bizonyítására felhozott érvek, hogy az Eurocontrol szabványosítási tevékenysége e szervezet közszolgáltatási feladatához kapcsolódik, valójában csak e szabványok elfogadására, nem pedig kidolgozásukra vonatkoznak, mivel a szabványok nemzetközi szinten való elfogadásának szükségessége nem feltétlenül jelenti azt, hogy az e szabványokat kidolgozó jogalanynak azonosnak kell lennie azzal, aki azokat ezután elfogadja.

91 Meg kell jegyezni azonban, hogy a légi közlekedés biztonságáról szóló egyezmény 2. cikke (1) bekezdésének f) pontja kimondja, hogy az Eurocontrol feladata a légiforgalom-irányítási rendszerekre és szolgálatokra vonatkozó közös szabványok, leírások és gyakorlatok kidolgozása, elfogadása és figyelemmel kisérése. Meg kell tehát állapítani, hogy a szerződő államok az Eurocontrolt mind a szabványok előkészítésével és kidolgozásával, mind pedig azok elfogadásával megbízták, anélkül hogy e feladatokat különválasztották volna.

92 Továbbá a műszaki szabványok előkészítése és kidolgozása közvetlenül hozzájárul az Eurocontrolnak a légi közlekedés biztonságáról szóló egyezmény 1. cikkében meghatározott és a jelen ítélet 73. pontjában említett céljának megvalósításához, amely az egységes európai légiforgalom-irányítási rendszer létrehozásához szükséges harmonizáció és integráció megvalósításában áll. E tevékenységek szorosan hozzátartoznak a szerződő felek által a légi közlekedés biztonságának fenntartását és javítását – amelyek közhatalmi jogköröknek minősülnek – célzó államközi együttműködés keretében az Eurocontrolra bízott műszaki szabványosítási feladathoz.

93 Ebből következik, hogy a megtámadott ítéletet téves jogalkalmazással hozták, amennyiben az kimondja, hogy az Eurocontrolnak a műszaki szabványok előkészítésével és kidolgozásával kapcsolatos tevékenysége különválasztható a légtér irányításával és a légi biztonság fejlesztésével kapcsolatos feladatától. E hiba azonban nem érinti az Elsőfokú Bíróság egyéb indokokra alapított következtetését, miszerint a Bizottság nem követett el nyilvánvaló mérlegelési hibát, amikor megállapította, hogy az Eurocontrol műszaki szabványosítási tevékenységei nem gazdasági tevékenységek, és így a Szerződés versenyjogi szabályai nem alkalmazhatók rájuk. Ismét meg kell tehát állapítani, hogy a megtámadott ítélet indokolásában elkövetett téves jogalkalmazás nem vonja maga után a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezését.

a) A gazdasági tevékenységnek a közösségi ítélkezési gyakorlat által kialakítottal ellentétes fogalmának elfogadására alapított jogalapról

94 A Selex e jogalap alátámasztására azt állítja, hogy az Elsőfokú Bíróság értékelése, miszerint ő nem bizonyította a műszaki szabványosítási szolgáltatások piacának fennállását, nincs összefüggésben e tevékenység gazdasági jellegének értékelésével, és nem helyes, mivel az érintett piac általa javasolt meghatározását a Bizottság a vitatott határozatban elfogadta. Előadja, hogy az Elsőfokú Bíróság értékelésével ellentétben az Eurocontrol valóban műszaki szabványok kidolgozásában álló független szolgáltatást kínál az államoknak. Mindenesetre azon körülmény, hogy a vitatott tevékenység nem jelenti áruk vagy szolgáltatások adott piacon történő kínálását, az ítélkezési gyakorlat és a Bizottság gyakorlata tekintetében nem releváns. A fontos az, hogy e tevékenység önmagában és objektíven gazdasági tevékenységnek minősíthető.

95 Továbbá a megtámadott ítélet 61. pontjában foglalt indokok, amely pontban az Elsőfokú Bíróság kizárta a szabványok kidolgozásával kapcsolatos tevékenység gazdasági jellegét amiatt, hogy e szabványokat ezután az Eurocontrol tanácsa elfogadja, ellentmondanak az ezen ítélet az 59. és 60. pontjában foglalt indokoknak, amely pontokban az Elsőfokú Bíróság megkülönböztette a műszaki szabványok kidolgozását azok elfogadásától.

96 E tekintetben ki kell emelni, hogy a jelen ítélet 91. és 92. pontjában foglalt indokokból következik, hogy az Eurocontrol műszaki szabványosítási tevékenysége a maga összességében közhatalmi jogkörök gyakorlásához kapcsolódik, következésképpen nem bír gazdasági jelleggel.

97 Ebből következik, hogy tárgytalan a jelen jogalap, amellyel a Selex a megtámadott ítélet azon indokait kifogásolja, amelyek alapján az Elsőfokú Bíróság úgy ítélte meg, hogy a fellebbező nem bizonyította, hogy a műszaki szabványosítási tevékenység áruk vagy szolgáltatások adott piacon történő kínálásában áll.

b) A vitatott határozat tartalmának elferdítésére alapított jogalapról

98 A Selex e jogalappal előadja, hogy az Elsőfokú Bíróság – a megtámadott ítélet 15. és 48. pontjában azt állítva, hogy a vitatott határozat azon kettős megállapításon alapul, hogy az Eurocontrol nem vállalkozás, és hogy a vitatott magatartások semmiképpen nem ellentétesek az EK 82. cikkel – elferdítette az említett határozat tartalmát, amely kizárólag a vizsgált tevékenység gazdasági jellegének értékelésén alapul, és az erőfölénnyel való visszaélés fennállására vonatkozóan semmilyen értékelést nem tartalmaz. Az Elsőfokú Bíróság valójában megismételte a Bizottság által alkalmazott megfogalmazást annak megvizsgálása nélkül, hogy ahhoz kapcsolódik-e – akárcsak minimális – indokolás, és a valójában a Bizottság által kifejtett indokolást a sajátjával váltotta fel.

99 E tekintetben elegendő megállapítani, hogy e jogalap nem fog helyt, mivel az Elsőfokú Bíróság elutasította a keresetet azzal az indokkal, hogy a Szerződés versenyjogi szabályai nem alkalmazhatók az Eurocontrol műszaki szabványosítási tevékenységére, és ennélfogva nem vizsgálta meg a fellebbező által felhozott, az EK 82. cikk Eurocontrol általi megsértésének fennállásával kapcsolatban elkövetett nyilvánvaló mérlegelési hibára alapított második jogalapot.

100 Következésképpen e jogalapot el kell utasítani.

c) A társadalombiztosítási juttatásokra vonatkozó közösségi ítélkezési gyakorlat téves alkalmazására alapított jogalapról

101 A Selex e jogalappal előadja, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen utasította el azon érvelését, miszerint a fent hivatkozott FENIN kontra Bizottság ügyben hozott ítéletben követett érvelés nem alkalmazható a jelen ügyben, amelyben a vitatott tevékenységet semmilyen szolidaritási elem nem jellemzi. Az ítélkezési gyakorlatból pedig kitűnik, hogy ezen elem – mértéke szerint – döntő jelentőségű annak állításakor, illetve tagadásakor, hogy az érintett tevékenység vállalkozási tevékenység.

102 Azonban egyrészről az Elsőfokú Bíróság nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor a fent hivatkozott FENIN kontra Bizottság ügyben hozott ítéletre hivatkozva a megtámadott ítélet 65. pontjában kimondta, hogy annak megítéléséhez, hogy valamely tevékenység gazdasági vagy nem gazdasági jelleggel bír-e, vagy sem, nem lehet különválasztani a vásárlási tevékenységet az áru utólagos felhasználásától, és hogy az áru utólagos felhasználásának gazdasági vagy nem gazdasági jellege szükségszerűen meghatározza a vásárlási tevékenység jellegét is (lásd a C-205/03. P. sz., FENIN kontra Bizottság ügyben 2006. július 11-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-6295. o.] 26. pontját). Az Elsőfokú Bíróság a jelen ügyben ebből helyesen következtetett arra, hogy a műszaki szabványosítási tevékenység nem gazdasági jellege maga után vonja a prototípusok említett szabványosítás keretében történő beszerzésének nem gazdasági jellegét.

103 Másrészről a megtámadott ítélet szintén helyesen utasította el a fellebbező azon érvét, miszerint ezen érvelés a jelen ügyben nem alkalmazható. Ugyanezen érvelés ugyanis nyilvánvalóan alkalmazható a szociális jellegű vagy a szolidaritáson alapuló tevékenységektől eltérő egyéb tevékenységekre is, mivel ezen elemek nem a tevékenység nem gazdasági jellegének feltételét, hanem csupán olyan tényeket jelentenek, amelyeket valamely tevékenységnek a jelen ítélet 69. és 70. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatnak megfelelő minősítése során adott esetben figyelembe kell venni.

104 Ebből következik, hogy e jogalapot el kell utasítani.

d) A megfelelő indokolás nyújtására vonatkozó kötelezettség megsértésére alapított jogalapról

105 A Selex kifogásolja, hogy a megtámadott ítélet az 59–62. pontjában a szabványosítás piacának meghatározását illetően nem tartalmaz megfelelő indokolást. Megjegyzi, hogy az érintett piac általa javasolt és a Bizottság által a vitatott határozatban nem kifogásolt meghatározása ellenére az Elsőfokú Bíróság e meghatározástól eltért, anélkül hogy eltérő értékelését érvekkel támasztotta volna alá, és utalt volna a felek által előadott műszaki és jogi elemekre.

106 E tekintetben ki kell emelni, hogy a Selex állításával ellentétben a Bizottság a vitatott határozatban az érintett piac meghatározásáról egyáltalán nem nyilatkozott, hanem – ahogyan ezt követően az Elsőfokú Bíróság előtt is előadta – úgy ítélte meg, hogy a műszaki szabványosítási tevékenység nem gazdasági jellegű. Az Elsőfokú Bíróság ugyanezen következtetésre jutva a megtámadott ítélet 59–62. pontjában kifejtette azon indokokat, amelyek alapján úgy ítélte meg, hogy a fellebbező nem bizonyította, hogy a műszaki szabványosítási tevékenység áruk vagy szolgáltatások adott piacon történő kínálásában áll.

107 Az Elsőfokú Bíróság így eljárva – anélkül, hogy szükséges lett volna valamennyi műszaki elemre és a felek által előadott érvekre utalni – megfelelően megindokolta következtetését, ami lehetővé teszi a felek számára az annak alapjául szolgáló indokok megismerését, a Bíróság számára pedig felülvizsgálati jogkörének gyakorlását, amiből az következik, hogy a jogalapot el kell utasítani.

3. Az EK 82. cikknek a kutatási és fejlesztési tevékenységre való alkalmazhatóságára alapított jogalapokról

108 A Selex az Eurocontrol által folytatott kutatási és fejlesztési tevékenységet illetően fellebbezésének alátámasztása érdekében három, a vitatott határozat tartalmának elferdítésére, a gazdasági tevékenységnek a közösségi ítélkezési gyakorlat által kialakítottal ellentétes fogalmának elfogadására, valamint a szellemi tulajdonjogok rendszere kezelésének gazdasági jellegét illetően általa benyújtott bizonyítékok elferdítésére alapított jogalapra hivatkozik.

a) A vitatott határozat tartalmának elferdítésére alapított jogalapról

109 A Selex e jogalappal előadja, hogy a megtámadott ítélet nyilvánvalóan elferdíti a vitatott határozat tartalmát, mivel kiemeli, hogy azon állítás, miszerint a Bizottság nem vitatta a prototípusok beszerzésével és a szellemi tulajdonjogok kezelésével kapcsolatos tevékenység gazdasági jellegét, nem támasztható alá az említett határozattal, noha annak egyszerű olvasatából kitűnik, hogy a Bizottság e kérdést sosem vitatta, hanem kizárólag az erőfölénnyel való visszaélés fennállását vitatta. Az Elsőfokú Bíróság így a vitatott határozatnak a valóstól eltérő tartalmat tulajdonított, és az említett határozat indokolását a sajátjával váltotta fel.

110 E tekintetben elegendő megállapítani, hogy e jogalap megalapozatlan, mivel a Bizottság a vitatott határozat 28. és 29. pontjában kifejezetten jelezte, hogy úgy ítélte meg, hogy az Eurocontrolnak a panasz tárgyát képező tevékenységei nem gazdasági jellegűek. Ezen értékelés a vitatott határozatnak a szellemi tulajdonjogok kezelésére vonatkozó 32. pontjából is kitűnik.

111 Feltételezve, hogy e jogalap valójában az indokolási kötelezettségnek a vitatott határozattal való megsértését célozza, ahogyan a Bizottság megjegyzi, e jogalap elfogadhatatlan, mivel azt első alkalommal a fellebbezés szakaszában hozták fel.

112 Következésképpen e jogalapot el kell utasítani.

b) A gazdasági tevékenységnek a közösségi ítélkezési gyakorlat által kialakítottal ellentétes fogalmának elfogadására alapított jogalapról

113 A Selex e jogalappal először is a megtámadott ítélet 76. pontjában foglalt azon állításokat kifogásolja, amelyek szerint a prototípusok beszerzése a fejlesztésükhöz kapcsolódó, harmadik személyek által folytatott tevékenység. Hangsúlyozza, hogy valójában a prototípusok beszerzésével kapcsolatos tevékenység a vitatott, amely fontosságában megelőzi a műszaki leírások meghatározását, így tehát nincs jelentősége annak, hogy a prototípusokat harmadik személyek fejlesztik.

114 E tekintetben meg kell állapítani, hogy az Elsőfokú Bíróság nem ezen utolsó indokból ítélte meg úgy, hogy a Bizottság nem követett el nyilvánvaló mérlegelési hibát, amikor úgy ítélte meg, hogy az Eurocontrol által finanszírozott kutatási és fejlesztési tevékenység nem jelent gazdasági tevékenységet, és hogy arra a versenyjogi szabályok nem alkalmazhatók. A megtámadott ítélet 75. pontjából ugyanis kitűnik, hogy az Elsőfokú Bíróság úgy ítélte meg, hogy a prototípusok e tevékenység keretében való beszerzése és a kapcsolódó szellemi tulajdonjogok kezelése nem ruházza fel gazdasági jelleggel e tevékenységet, mivel az említett beszerzés nem jár áruk vagy szolgáltatások adott piacon történő kínálásával. Az ilyen elemzést a jelen ítélet 102. pontjában kifejtett indokokból egyebekben nem jellemzi téves jogalkalmazás.

115 A Selex ezt követően azt kifogásolja, hogy a megtámadott ítélet a 77. pontjában kiemelte, hogy a szellemi tulajdonjogok megszerzése nem célozza azok kereskedelmi felhasználását, és hogy az engedélyeket ingyenesen bocsátják rendelkezésre. E megállapítások, amennyiben helytállók, ellentétben állnak az ítélkezési gyakorlattal, amely szerint azon tény, hogy valamely jogalany nem törekszik nyereségszerzésre, nem releváns elem annak eldöntése során, hogy e jogalany vállalkozásnak minősíthető-e, vagy sem.

116 Az így előadottakkal ellentétben az ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy a nyereségszerzési cél hiánya releváns kritérium annak értékelése során, hogy valamely tevékenység gazdasági jelleggel bír-e, vagy sem, azonban nem elegendő (lásd ebben az értelemben különösen a C-244/94. sz., Fédération française des sociétés d'assurance és társai ügyben 1995. november 16-án hozott ítélet [EBHT 1995., I-4013. o.] 21. pontját, a C-67/96. sz. Albany-ügyben 1999. szeptember 21-én hozott ítélet [EBHT 1999., I-5751. o.] 85. pontját, valamint a C-237/04. sz. Enirisorse-ügyben 2006. március 23-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-2843. o.] 31. pontját).

117 Így az Elsőfokú Bíróság nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor – miután emlékeztetett arra, hogy valamely tevékenység gazdasági jellegének vizsgálata keretében a díjazás hiányának kritériuma több ténykörülmény közül csak egyet jelent, és önmagában nem zárja ki e tevékenység gazdasági jellegét – azon tényt, hogy az Eurocontrol a prototípusokra vonatkozó engedélyeket ingyenesen bocsátja rendelkezésre, a szellemi tulajdonjogok kezelésével kapcsolatos tevékenység nem gazdasági jellegére utaló ténykörülményként vette figyelembe, amely ténykörülmény hozzáadódik egyéb elemekhez.

118 Végül a Selex szerint ellentétes az ítélkezési gyakorlattal a megtámadott ítélet 77. pontjában foglalt megállapítás, miszerint a szellemi tulajdonjogok kezelése kiegészíti a műszaki fejlesztés előmozdítását, amely az Eurocontrol feladata közérdekű célkitűzésének keretébe tartozik, és amelyet a szervezet nem saját, az említett céltól különválasztható érdekében végez, ami kizárja a tevékenység gazdasági jellegét. A Selex egyrészről a fent hivatkozott Enirisorse-ügyben hozott ítéletre hivatkozva úgy érvel, hogy a Bíróság már kimondta, hogy az új technológiák kifejlesztésének feladata gazdasági jellegű lehet, másrészről pedig ezen ítéletre és a C-475/99. sz. Ambulanz Glöckner ügyben 2001. október 25-én hozott ítélet (EBHT 2001., I-8089. o.] 21. pontjára hivatkozva úgy érvel, hogy azon körülmény, hogy valamely gazdasági szereplőt közszolgáltatási kötelezettségek terhelnek, nem zárhatja ki a vitatott tevékenység gazdasági tevékenységnek tekintését.

119 E kérdésben meg kell jegyezni, hogy a megtámadott ítélet kifogásolt indokai egyáltalán nem zárják ki, hogy valamely technológiai fejlesztési tevékenység gazdasági jelleggel bírhasson, ahogyan nem zárják ki azt sem, hogy valamely, közszolgáltatási kötelezettségeknek alávetett jogalany ilyen jellegű tevékenységet folytathasson. Az Elsőfokú Bíróság csak a jelen ügyre jellemző elemeket értékelte, és – téves jogalkalmazás vagy a hivatkozott ítélkezési gyakorlat megsértése nélkül – a szellemi tulajdonjogok kezelésével kapcsolatos tevékenység ingyenes jellegéből, valamint az Eurocontrol feladata által kizárólag követett közérdekű célkitűzésből – amely feladatba illeszkedik

ezen, a műszaki fejlesztés előmozdításával kapcsolatos tevékenységhez képest kiegészítő jelleggel folytatott tevékenység – arra következtetett, hogy az említett tevékenység nem gazdasági jellegű.

120 Mivel az előadott érvek egyike sem megalapozott, e jogalapot is el kell utasítani.

c) A szellemi tulajdonjogok rendszere kezelésének gazdasági jellegét illetően a fellebbező által benyújtott bizonyítékok elferdítésére alapított jogalapról

121 A Selex e jogalappal azt kifogásolja, hogy az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 79. pontjában elferdítette az általa a tárgyaláson az Eurocontrol díjazásával kapcsolatban előadottakat azt állítva, hogy ezen előadások az Eurocontrol 1997. április 23-i, „ARTAS Intellectual Property Rights and Industrial Policy" (Szellemi tulajdonjogok és iparpolitika az ARTAS rendszer keretében) című belső dokumentumán alapulnak, és annak bizonyítását célozzák, hogy az Eurocontrol az engedélyek kezeléséért díjazást kap. Valójában a keresetlevelében csak azért hivatkozott az említett dokumentumra, hogy hangsúlyozza az Eurocontrol által ellátott feladatok sokféleségét, valamint a szellemi tulajdonjogok kezelésének az Eurocontrol által kialakított rendszere és az említett dokumentum tartalma közötti ellentmondást. A tárgyaláson azonban csak annak hangsúlyozása érdekében hivatkozott e dokumentum „ARTAS Industrial Policy" (ARTAS Iparpolitika) című utolsó nyilvános változatára, hogy a vitatott tevékenység gazdasági jellege nyilvánvalóvá vált. Az Elsőfokú Bíróság így a keresetlevélnek eltérő tartalmat tulajdonított.

122 E tekintetben elegendő megállapítani, hogy – noha az Elsőfokú Bíróság úgy értette, hogy a fellebbező állítása, miszerint az Eurocontrol által nyújtott engedélyek nem ingyenesek, a keresetlevélben hivatkozott, nem pedig az először a tárgyaláson említett dokumentumon alapulnak – ez semmiképpen nem kérdőjelezi meg az Elsőfokú Bíróság által az említett engedélyek ingyenes jellegét illetően elvégzett értékelést, sem pedig végső soron azon következtetést, amelyet az Elsőfokú Bíróság a kutatási és fejlesztési tevékenységgel kapcsolatos valamennyi elem vizsgálatából vont le.

123 Ennélfogva e jogalapot el kell utasítani.

124 A fenti megfontolások összességéből következően a fellebbezést el kell utasítani.

## V – A költségekről

125 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján – amely ugyanezen szabályzat 118. cikke értelmében a fellebbezési eljárásban is alkalmazandó – a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Selex, mivel pervesztes lett, viseli saját költségeit, és a Bizottság kérelmének megfelelően köteles viselni a Bizottság részéről felmerült költségeket is.

126 Ugyanezen szabályzat 69. cikke 3. §-ának első bekezdése alapján – amelyet fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell – részleges pernyertesség esetén a Bíróság elrendelheti a költségeknek a felek közötti megosztását, vagy határozhat úgy, hogy mindegyik fél maga viselje saját költségeit. A Bíróság a jelen ügyben úgy határozott, hogy a Selex viseli az Eurocontrol részéről felmerült költségek felét, utóbbi pedig viseli saját költségei felét.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

**1) A Bíróság a fellebbezést elutasítja.**

**2) A SELEX Sistemi Integrati SpA viseli saját költségeit, és köteles viselni az Európai Közösségek Bizottsága részéről felmerült költségeket, valamint az Európai Szervezet a Légi Közlekedés Biztonságáért (Eurocontrol) részéről felmerült költségek felét.**

**3) Az Európai Szervezet a Légi Közlekedés Biztonságáért viseli a részéről felmerült költségek felét.**

Aláírások